

OSMANLI DEVLETİ'NİN I. DÜNYA SAVAŞINA KATILMASI

Genel Durum:

- Osmanlı Devleti Trablusgarp ve Balkan savaşlarından yeni çıkmıştı. Ordusu zayıf, donanması yetersizdi.
- Bir yandan ülke güvenliğini sağlamaya çalışırken diğer yandan da **siyasi yalnızlıktan kurtulmak** için girişimlerde bulunmaya başladı.
- Osmanlı Devleti, Almanya'ya güvenemediği için İtilaf Devletlerine yakınlaşmaya çalışmış ancak **İtilaf Devletleri Osmanlı Devleti'ni yanlarına almak istememiştir**.

Osmanlı Devleti başlangıçta;

- Kapitülasyonların kaldırılması,
- Ege adalarının geri verilmesi,
- Mısır sorununun çözülmesi, gibi isteklerini İtilaf Devletlerine iletmış ancak **bu isteklerin İngiltere tarafından reddedilmesi, Osmanlı Devleti'nin Almanya'ya yakınlaşmasına** neden olmuştur.

Bunun üzerine Osmanlı Devleti;

- Ülke genelinde seferberlik başlattı.
 - Tarafsızlığını ilan etti.
 - Kapitülasyonları tek taraflı olarak kaldırdı. (**Ekonomik baskılardan kurtulmak**)
 - Boğazları ulaşımına kapattı. (**Başkent İstanbul'un güvenliğini sağlamak**)
- (Osmanlı Devleti'nin tarafsızlığı İtilaf Devletleri tarafından desteklendi.)

Bilgi: İtilaf Devletlerinin Osmanlı Devletinin ittifak isteklerini reddetmesinde, **Osmanlı Devletini paylaşma planları** etkili olmuştur. İtilaf Devletleri, savaş sonunda Osmanlıyı kendi aralarında paylaşmayı düşünüyorlardı.

Almanya'nın Osmanlı Devleti'ni kendi yanında savaşa çekme nedenleri:

- ✓ **Savaşı geniş bir alana yayarak yükünü hafifletmek**
- ✓ **Osmanlı Devleti'nin jeopolitik(coğrafi) konumundan yararlanmak**
- ✓ **Osmanlı halifesinin dini ve siyasi gücünden yararlanmak**
- ✓ **Geçiş yollarını kontrol altında tutarak** İtilaf Devletlerinin Rusya'ya yardım götürmesini önlemek ve İngiltere'nin sömürgelerine giden yolları kesmek.

Osmanlı Devleti'nin Almanya'nın yanında savaşa katılma nedenleri:

- **Son zamanlarda kaybettiği toprakları geri almak,**
- **Siyasi yalnızlıktan kurtulmak,**
- Almanya'nın savaşı kazanacağına inanılması,
- Osmanlı devlet adamlarının (İttihat ve Terakki Partisi) Alman hayranlığı,
- İngiltere, Fransa ve Rusya'nın düşmanca politikaları,
- Coğrafi konumu itibarıyla savaş dışında kalmanın zorluğu,
- Kapitülasyonlardan kurtulmak,

İtilaf Devletlerinin Osmanlı Devletini Paylaşma Planları

İtilaf Devletlerinin Osmanlı Devletini paylaşmak için kendi aralarında yaptıkları bazı gizli antlaşmalar vardı.

Buna göre;

Rusya; İstanbul, Boğazlar, Karadeniz kıyıları ve Doğu Anadolu'yu

Fransa; Suriye ve Güneydoğu Anadolu'yu

İtalya; Batı Anadolu (İzmir), Antalya'yı

İngiltere; Irak ve Arabistan'ı alacaktı.

Osmanlı Devleti'nin Savaşa Girmesi

Akdeniz'de İngilizlerden kaçan iki Alman (**Goben** ve **Breslav**) gemisi Çanakkale Boğazını geçerek Osmanlı Devletine sığındı. Uluslararası hukuk kurallarına göre Osmanlı Devletinin bu gemilere el koyması ve mürettebatını tutuklaması gerekirdi. Osmanlı Devleti bu iki gemiyi satın aldığını açıklayarak bu gemilere **Yavuz** ve **Midilli** adını verdi. Türk bayrağı çekilen bu gemiler, Karadeniz'e çıkarak Rus limanlarını bombaladı. Böylece Osmanlı Devleti fiilen savaşa girmiş oldu. (**Kasım 1914**)

Bilgi: Osmanlı Devleti'nin Rusya'ya savaş ilan etmesinde Harbiye Nazırı (*Savunma Bakanı*) Enver Paşa ile Almanya arasında yapılan gizli antlaşma etkili olmuştur. Padişahın ve hükümetin haberi yoktur.

Osmanlı Devleti'nin Savaşa Girmesiyle;

- 1-Savaş **geniş bir alana yayılmış,**
- 2-Savaşın **süresi uzamış,**
- 3-**Yeni cepheler açılmış,** mevcut cepheler genişlemiş,
- 4-**Almanya** büyük ölçüde **rahatlamış,**
- 5-İtilaf Devletlerinin (özellikle Rusya) işi zorlaşmıştır.

Zeki DOĞAN – Sosyal Bilgiler Öğretmeni

